

fulde have Nogetsomhelst at gjøre med at bestemme, hvad den fornødne Tid er, og saa veed jeg ikke, hvad det kan hjælpe ham, at den nævnte Bestemmelse staar i Loven. Det Hele vil jo da ganske bero paa den vedkommende Mesters Belvilie overfor sin Lærling. Foruden Skrivelsen fra Helsingør er der kommet flere til min Kundskab, som ere mod Forslaget. Jeg antager, at Folk omkring i Landet have den Mening: Ja, der kommer jo ikke noget ud af Lovforslaget om Lærlingeforholdet iaar, derfor kan det ikke nytte Noget, at vi sende Adresser til Rigsdagen; det vilde være spildt Meilighed, det vilde være Makulatur, ligesom saameget Andet! Jeg veed ibetmindste, at for flere Provindsbyers Vedkommende ligger Apparatet særdeilig til at gaa ind til os, naar man der havde den Mening, at der kunde blive Noget gennemført, der var i Lighed med det i Helsingørsadressen Indeholdt. — Forøvrigt skal jeg ikke nu udtale mig videre om Sagen. Jeg har ikke Noget imod, at Lovforslaget gaar til et Udvalg; jeg kan i saa Henseende slutte mig til det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (Bernsen) og har, som sagt, ikke Noget at tilbagekalde med Hensyn til mine Udtalelser ifjor.

Spøis: Da jeg udtalte mig forrige Gang, dette Lovforslag var til Forhandling, skal jeg ikke uførlig komme ind paa det nu, men kun udtale Ønsket om alt muligt Held for det i det Udvalg, der vistnok vil blive nedsat. Det er kun en enkelt Bemærkning fra det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Schou), der foranlediget mig til at tage Ordet for at fremkomme med en Berigtigelse overfor ham. Det forholder sig nemlig rigtig, saaledes som jeg udtalte ifjor, at Loven af 29. December 1857 om Haandværk og Fabrikbrist m. m. indeholder en Række af Bestemmelser ogsaa om Forholdet mellem Handlende og deres Lærlinge. I § 65 staar nemlig: „I Forholdet mellem Haandværkere, Fabrikanter, Handlende og andre Næringsdrivende saavel paa Landet som i Kjøbstæderne paa den ene Side og de af disse antagne Lærlinge paa den anden Side, gjælde følgende Regler“, og saa kommer der en Række Regler. Hvis nu det foreliggende Lovforslag indskrænkes til alene at gjælde om Haandværkere og Fabrikanter, altsaa ikke om Handlende, er den givet, at dettes Slutningsparagraf, som ophæver disse Bestemmelser, ikke kunne blive staaende; nævnte Bestemmelser i Loven af 1857 maatte i alt Fald bevares for Handlende og deres Lærlinge. Derved vilde der imidlertid i dette Forhold fremkomme store Besynderligheder og Forfjælligheder, som der virkelig ingen Rimelighed er for at have i Forholdet mellem Haandværkere og deres Lærlinge paa den ene Side og Handlende og deres Lærlinge paa den anden Side. Blandt de Bestemmelser, der gjælde efter Loven af 1857, er den, at en Lærling er

ikke Sustugten undergIVEN længere end til det fyldte 18de Aar, og dette gjælder ogsaa om Handelslærlinge. I det nye Lovforslag hebdet det, at en mandlig Lærling er Sustugt undergIVEN indtil det fyldte 18de Aar, en kvindelig indtil det fyldte 16de Aar, men der er dog ingen Grund til, at der i dette Punkt skulde være Forskjel mellem en Haandværks- og en Handelslærling. Ligeledes er der i det Punkt, hvor der tales om Læremesterens Pligt til at drage Ansvar for Lærlingen under Sygdom visse Forskjelligheder, som der ingen Grund er til, naar man overhovedet vil gaa ind paa Bestemmelserne i det nye Forslag, og hvad endelig det tredje Punkt angaar om Lærlingeforholdets Ophør, da har dette Punkt i det nye Forslag faaet en langt uførligere og omhyggeligere Behandling, som, naar man overhovedet vil have en Lov, med samme Højde bør gjælde for Handels- som for Haandværkslærlinge. Jeg tror virkelig i det Hele, at man ved at indskrænke Loven til alene at gjælde for Haandværkslærlinge, vil frembringe enten et Hul eller en Disharmoni i Lovgivningen, som der ingen Grund er til. Jeg tror, at Forholdet er det, at det er det sidste Punktum i § 65, som har ledet det ærede Medlem vild. Der tales der nemlig om, at iøvrigt bliver Forholdet mellem Haandværksmestre, Svende og Lærlinge indtil videre at bestemme efter de nugjældende Forskrifter, og dette ligger simpeltthen deri, at der ved Siden af de Regler, som gaves i Loven af 1857, fandtes en Række af ganske særregne, med Laugene sammenhængende Bestemmelser om Haandværkere, som man ikke vilde give noget Nyt om ved denne Leilighed, og som derfor indtil videre skulde blive bestaaende.

Sansen (Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds): Jeg ønskede gjerne med Hensyn til det foreliggende Lovforslag at gjøre nogle saa Bemærkninger, som angaa de 3 paa hinanden følgende §§ 7, 8 og 9. Det synes mig, at man i Love af denne Natur bør søge at stille begge Parters Ret og Interesser lige; men det forekommer mig, at der her i disse Paragrafer ikke er taget det fornødne Hensyn til de unge Menneſter, som det ganske vist faar Udseende af, at disse Paragrafer ville værne om, uden at de i Virkeligheden gjøre det. Saaledes staar der i § 7, 2det Stykke, at Lærlingen i Regelen bør have Søndag Eftermiddag fri. Efter det Kjendskab, jeg har haft Leilighed til at faae om denne Art Forhold, har jeg gjort den Erfaring, at Mestrene meget ofte selv Søndag Eftermiddag benytte Lærlingene til Arbejde. Saalænge altsaa Ordene i Regelen blive staaende, næster jeg Frygt for, at Bestemmelsen vil faae den Forklaring i Mesterens Mund, at det som Regel bør være tilladt at benytte Søndag Eftermiddag til Andet end til Frihed, saa Lærlingen ikke vil opnaa den Frihed, som Paragrafen synes at ville værne